

Yttrande över Region Skånes Regionplan

Sammanfattning

Lunds kommun välkomnar Regionplanen och det stöd den är tänkt att ge de skånska kommunerna i den fysiska planeringen gällande mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Regionplanen har potentialen att vara något som enar regionen och ge viktig vägledning för kommunerna. Regionplanen ger dock inte den vägledning för kommunerna som den har potential att göra. Regionplanen innehåller inga tydliga prioriteringar och avvägningar i svåra mellankommunala och regionala frågor och visar mer ett nuläge än en strategisk riktning framåt. Lunds kommun vill framöver medverka i en konstruktiv dialog i det framtida arbetet med Regionplanen.

Inledning

Lund har starka relationer till sin omvärld. I takt med att kommunikationerna blir allt bättre och samarbeten med andra kommuner kring gemensamma utmaningar fördjupas knyts Lund och omvärlden än närmare varandra och stärker betydelsen av ett planeringsperspektiv som sträcker sig bortom och kompletterar det lokala.

Region Skåne har en viktig uppgift i att ge en samlad bild av nuläge och utmaningar för Skåne som underlag för kommunernas planering och mellankommunal samverkan. En regional plan som tydliggör utvecklingen av de regionala fysiska strukturerna och sätter Skånes utveckling på kartan har god potential att bli ett bra planeringsunderlag för Lunds kommuns fortsatta utveckling och för olika mellankommunala samarbeten.

Lund är en del av MalmöLundregionen. Tillsammans med övriga kommuner i samarbetet har vi ställt oss bakom ett gemensamt yttrande som också gäller som utgångspunkt för detta vårt eget. Några aspekter av MalmöLundregionens yttrande lyfts inledningsvis igen för att betona dess relevans, i övrigt redogörs nedan för hur Lunds kommuns ser på samrådsförslaget till Skånes första

2021-03-24

Diarienummer

KS 2020/0966

regionplan och hur det kan utvecklas framöver för att bli mer relevant för oss som planeringsunderlag.

Generella synpunkter

Vässa målbilden

Vi tror att Skåne kan mer än den målbild som presenteras. En mer visionär målbild som fångar Skånes framåtrörelse skulle ge Lund och Skåne bättre förutsättningar för tillväxt och hållbar utveckling. Det bör också säkerställas att de planeringsprinciper som konkretiserar hur Skåne kan utvecklas har en tydlig koppling till regionens utmaningar och verkligen möjliggör att sätta mål uppnås.

Ett tydligare framtidsperspektiv

Samrådsförslaget uppfattas i huvudsak som en redogörelse för nuläge och redan planerade satsningar. Ett tydligare framtidsperspektiv med fokus på hur de regionala fysiska strukturerna ska utvecklas skulle göra regionplanen mer relevant som underlag för strategiska beslut och ställningstaganden. Frågor som enskilda kommuner inte kan lösa på egen hand och Region Skånes egna ansvarsområden kan med fördel få särskild uppmärksamhet.

Stärk kopplingarna mot omvärlden

Lund har, både för egen del och tillsammans med Malmö och resten av MalmöLundregionens kommuner, en central roll i att driva Skånes attraktivitet och konkurrenskraft och främja tillväxt och utveckling. Vi har också en unik internationell profil som vi värnar starkt, hit kommer, bor och verkar människor och företag från hela världen. Skånes strategiska fördelar och hur Skåne ska utveckla sin konkurrenskraft bör belysas tydligare, i förhållande till såväl närliggande regioner som nationellt och internationellt. Underlag och strategier för stärkta infrastrukturkopplingar till gränsregioner och övriga världen behöver utvecklas. Region Skåne kan med fördel arbeta fram kunskapsunderlag med stöd i löpande trend- och omvärldsspaning som en del i det fortsatta regionplaneuppdraget.

Flerkärnighetens roll

Strategier för det flerkärniga Skåne har varit en utgångspunkt för Skånes fysiska strukturer under lång tid. Förtydliganden behövs kring hur Region Skåne ser på Skånes utveckling sedan strategierna togs fram, hur en flerkärnig struktur förväntas bidra till Skånes utveckling fram till 2040 och dess betydelse för enskilda orter på längre sikt.

2021-03-24

Diarienummer

KS 2020/0966

I ett lokalt flerkärnighetsperspektiv finns flera mindre tätorter i Lunds kommun som har stor betydelse för sitt omland men som inte pekas ut som lokala kärnor. På längre sikt kommer fortsatt utbyggnad att öka dessa orters betydelse. Detta kan motivera hänsyn i den regionala planeringen redan nu.

Att Lund tillsammans med Malmö pekas ut som nationell tillväxtmotor speglar Lunds roll i det regionala sammanhanget väl. Det befäster både Lunds och Malmös roll regionalt och nationellt och motiverar fortsatta satsningar för att ytterligare stärka de båda städerna och kopplingarna däremellan och skapa förutsättningar för en än mer sammankopplad och hållbar storstadsregion.

Inför fortsatt process och kommande regionplaner behövs en djupare dialog kring vilka fysiska strukturer som bäst bidrar till en positiv utveckling i Skåne.

Regionplanens genomförande

Regionplanen beskriver Region Skånes ansvar i genomförande och uppföljning av regionplanen. Vi ser att Region Skåne har en viktig roll i att samla de skånska kommunerna för dialog kring strategiska regionala frågor, samt att driva och representera Skånes samlade intressen nationellt och internationellt i förhållande till den utveckling som regionplanen pekar ut.

Viktiga frågor för Lunds kommun

Infrastruktur

Infrastrukturfrågorna har aldrig varit så viktiga för Lunds kommun som just nu. Planering för ny stambana och höghastighetsjärnväg och närliggande större infrastruktursatsningar som Öresundsmetron och Fehmarn bält-förbindelsen kommer att ge enorm påverkan på Lund och på resten av regionen under kommande år.

Generellt behöver underlag och strategier för stärkta infrastrukturkopplingar till gränsregioner och mot kontinenten utvecklas. Konsekvenserna av förutsättningar för hållbart resande/hållbara transporter i Skåne är också något som regionplanen med fördel kan fördjupa resonemangen kring.

Lund har tydligt tagit ställning för integrerade och centralt placerade stationer i Lund och Hässleholm när den nya stambanan mellan Malmö och Stockholm byggs. Regionplanen behöver tydligt ta ställning för detta.

Region Skåne behöver vara tydliga kring hur de ser att infrastrukturen bör utvecklas för att uppnå målbilden för ett samlat Skåne. Lunds kommun anser att infrastruktur och mobilitet behöver

2021-03-24

Diarienummer

KS 2020/0966

gå hand i hand för att skapa ett hållbart samhälle både inne i städerna men även ute i de mindre orterna och dess kringliggande landsbygd.

Stabil och hållbar elförsörjning i Skåne

Regionplanen bör beskriva strategier kring elförsörjning som tydliggör vad som kan göras för att främja utvecklingen av ett leveranssäkert elnät, främja lokala lösningar för producerad el samt uppmuntra effektivare användning av el.

De delar som hanterar Skånes elförsörjning bör kompletteras med ytterligare infallsvinklar. Fortsatt lokal utbyggnad av sol- och vindkraft och möjligheter kopplat till energieffektivisering bör kommenteras som en del i resurs och säkerhet på lång sikt. Även teknikutvecklingsområdet kring vätgas, som är föremål för omfattande investeringar från EU de kommande åren, kan synliggöras.

Levande och livskraftig landsbygd

Landsbygdsutveckling är en prioriterad fråga för Lunds kommun. Enligt regionplanen är livskraftig landsbygdsutveckling en förutsättning för att nå den målbild som presenteras, men tydliga resonemang kring hur landsbygdens förutsättningar ska stärkas samt planeringsprinciper för att nå dit saknas.

Klimat och miljö

Klimatet betonas i regionplanen som en av vår tids stora utmaningar och klimatförändringarna och dess effekter återkommer genomgående i regionplanen. Den fysiska planeringen lägger en avgörande grund för möjligheterna att minska klimatpåverkan och nå såväl lokala, nationella som internationella klimatmål.

Lunds kommun har högt satta mål för sitt arbete med hållbarhet och ser gärna att regionplanen förstärks med tydligare ställningstaganden och skarpare strategier som gör det möjligt att nå uppsatta mål. Detta avser både minskad klimatpåverkan och klimatanpassning. Behov av samverkan, samordning och möjliga stödformer för kommunerna kan med fördel nämnas.

Arbetsmarknad, utbildning och näringsliv

Arbetsmarknaden är en av de stora utmaningarna för Skåne. Att skapa bästa möjliga förutsättningar för näringslivet och underlätta för hållbar och smidig pendling till arbete och utbildning inom, från och till Skåne har central betydelse för utvecklingen framåt. Regionplanen hanterar samtliga perspektiv men kan med fördel förtydliga de fysiska strukturernas roll för ett växande och

2021-03-24

Diarienummer

KS 2020/0966

konkurrenskraftigt näringsliv, fortsatt tillgång till ett starkt utbildningssystem och Skånes roll i Sverige som arbetsmarknadsregion.

Besöksnäringen stor betydelse för Lund och för Skåne i helhet och är bland annat en viktig komponent för fortsatt landsbygdsutveckling. De delar som hanterar förutsättningar för besöksnäring/destinationsutveckling kan med fördel förstärkas.

Utbyggnad skapar nya strukturer

Lunds kommun arbetar aktivt för att hela kommunen ska leva. Under kommande år planeras utbyggnad med fokus på attraktiva och hållbara livsmiljöer i flera tätorter som på längre sikt kommer att skapa behov av nya satsningar på exempelvis infrastruktur, kollektivtrafik, bredband med mera. Som en del av ett tydligare framtidsperspektiv kan det finnas en poäng i att redan nu beakta effekterna av pågående/planerad utbyggnad i Skånes kommuner.

Blågröna strukturer

Regionplanen hanterar flera relevanta och viktiga aspekter kring Skånes blågröna strukturer. Det regionala perspektivet kan förstärkas med utgångspunkt i regionplanens övergripande syfte, exempelvis med tydligare fokus på tillgänglighet och sammanlänkning av områden och möjligheter till rörligt friluftsliv i planeringsprinciperna. Även sammanlänkning av stad och landsbygd kan med fördel belysas.

Under avsnittet om regionala grönområden och stråk behövs ökad stringens kring att områden kan ha antingen naturvärden eller friluftsvärden eller båda samtidigt. Användningen av de två begreppen i planeringsprinciperna behöver också ses över.

Regionplanen som planeringsverktyg

Ett fördjupat utvecklingsperspektiv med tydligare utblick framåt skulle avsevärt stärka regionplanens roll som planeringsförutsättning.

Tillgången till kartunderlag är positivt men tillgänglighet, läsbarhet och innehåll i kartor behöver generellt ses över.

Mark- och vattenanvändningskartan visar väldigt mycket information och är svår att läsa/tyda vilket begränsar dess användbarhet. En möjlighet är att kartan regionaliseras med fokus på färre men strategiskt viktiga aspekter i enlighet med tidigare synpunkter i yttrandet.

2021-03-24

Diarienummer

KS 2020/0966

Det är även viktigt att inte markanvändningskartan påverkar kommunernas översiktsplaner utan istället fokuserar på de regionala intressena. Det är kommunen som har bestämmanderätten över sin egen markanvändning.

Tidsperspektivet i redovisade kartor behöver också förtydligas.

Philip Sandberg

kommunstyrelsens ordförande